(הגהות אשרי פרק קמא (סי׳ ו) טור סימן (תקפ״ד) [תרפ״ט]). וְאִם קָרָאוּ אוֹתָהּ בְּצִבּוּר וְאֵיזֶה יָחִיד לֹא שָׁמְעָהּ, יוֹכַל לִקְרוֹת אֲפִלּוּ (סד) לְכַתְּחִלָּה בְּיָחִיד, הוֹאִיל וְקוֹרִין אוֹתָהּ בְּאוֹתָהּ הָעִיר בַּעֲשָׂרָה (בית יוסף (ד״ה מגילה פ״ד) בשם ארחות חיים (הוש כד)), (סה) וּכְשֶׁהַיָּחִיד קוֹרֵא אוֹתָהּ (סו) בִּזְמַנָּהּ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ עָלֶיהָ (בית יוסף (ד״ס ומ״ש רמינו ממנה)):

תרצא דִּינֵי כְּתִיבַת הַמְּגִלָּה וּתְפִירָתָהּ. וּבוֹ י״א סְעִיפִים:

א [*] אֵין כּוֹתְבִין הַמְּגִלָּה (א) אֶלָּא בִּדְיוֹ, (ב) עַל הַגְּוִיל (ג) אוֹ עַל הַקְּלָף, כְּסֵפֶר תּוֹרָה. וְאִם כְּתָבָהּ (ד) בְּמֵי עֲפָצִים וְקִנְקַנְתּוֹם, כְּשֵׁרָה. כְּתָבָהּ בְּשִׂאָר מִינֵי צְבָעוֹנִים, פְּסוּלָה. (ה) וּצְרִיכָה (ו) [א] שְׁרָטוּט הַגְּדוֹלָה כְּסֵפֶר תּוֹרָה עַצְמָהּ. וְאֵין הָעוֹר שֶׁלָּהּ צָרִיךְ לְעַבֵּד לִשְׁמָהּ, (ב) (ז) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ עִבּוּד לִשְׁמָהּ:

ב הָיְתָה כְּתוּבָה עַל הַנְּיָר אוֹ עַל עוֹר שֶׁאֵינוֹ מְעֻבָּד, [*] אוֹ שֶׁכָּתְבָהּ כּוּתִי אוֹ אָפִּיקוֹרוֹס, פְּסוּלָה. וְרִדְינָהּ כְּסֵפֶר תּוֹרָה (ח) לְעִנְיַן (ג) [ג] הֶקֵּף גְּוִיל וַחֲטוֹטְרוֹת חִתִּי״ן וּתְלִיַּת הַהִי״ן וְקוּפִּי״ן וְכָל גּוּפוֹת

א [*] א אֵין כּוֹתְבִין וכו׳. עַיִן בְּבֶרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם מַהֲרִ״מ פְּרוֹבִנְצִיָאל בְּתְשׁוּבַת כְּתָב יָדוֹ (סי׳ עג) כָּתַב, בְּמַעֲשֶׂה שֶׁהִדְפִּיסוּ מְגִלּוֹת עַל (כְּתָב) [קְלָף], וְהִצְרִיכוּ גְּנִיזָה דִּפְסוּלִים מִשּׁוּם חַק תּוֹכוֹת וְדִילְמָא אָתֵי לְמִטְעֵי לְהַכְשִׁירָם, אֲבָל בְּנִיר לֹא אָתֵי לְמִטְעֵי עַיִן שָׁם. וְעַיִן פְּרִי חָדָשׁ (ס״ב) דְּאִם דִּפּוּסָהּ רַבָּה פְּסוּלָה, אֲבָל כְּתוּבָה רַבָּה כָּשֵׁר, וּדְלָא כְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט ספ״ג) כו׳. וְעַיִן בְּסֵפֶר קִרְקֵן נְתַנְאֵל (פרק ב סי׳ א סק״א) שֶׁהִשִּׂיג עָלָיו, דְּמִדְּמֵי לְהַשְׁמִיט הַסּוֹפֵר כו׳, דְּזֶה אֵינוֹ דִּנְכְתָּב שֶׁלֹּא כַּהֶגֶן גֶּרַע כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַשִׁ״י דַּף ט (הר״ד בתוס׳ ד״ה בשלמה). וְהַבֶּרְכֵי יוֹסֵף הִלְּיץ בְּעַד הַפֵּרוּשׁ דְּדַעְתּוֹ דְּהַתּוֹסְפוֹת (שם) פְּלִיגִי עַל רַשִׁ״י בָּזֶה עַיִן שָׁם. וּלְעִנְיַן דִּפּוּס אִם הוּא חֵק תּוֹכוֹת, דַּעַת כַּמָּה תְּשׁוּבוֹת שֶׁהֵם נְדוֹן כִּכְתִיבָה, וְעַיִן לְעֵיל סִימָן רפ״ד (ט״ז סק״ב, מגן אברהם ריש הסימן) וּבְיוֹרֶה דֵּעָה הִלְכוֹת סֵפֶר תּוֹרָה (ט״ז סי׳ רע״א סק״ח). וְעַיִן בְּתַשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן ח׳ דְּמִגְלָה בְּכָתְב מָאשִׁיךְ (וְהוּא מִשִּׁיטָא שֶׁלָּנוּ) פְּסוּלָה, וְהֶבִיאוֹ בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שכנה״ג הגה״ט סק״א), וְתָמַהּ (שם סק״ב) עַל הַפּוֹסְקִים שֶׁהִשְׁמִיטוּ מִמִּשְׁנָתֵנוּ דְּתָנֵי עַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית, עַיִן שָׁם, וְקִצַּרְתִּי כָּאן: **[א] שְׁרָטוּט.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב כו׳. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַחֶכֶם צְבִי (סי׳ צז) עַיִן בְּרִכֵּי יוֹסֵף (סק״ח) שֶׁכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שו״ת סי׳ נד) כָּתַב דְּהַחֲרֵד עַל דְּבַר ה׳ יַחֲזֹר אַחַר מִשְׁרְטָטַת שִׁיטָה רִאשׁוֹנָה בִּדְיֵעֲבַד כְּשֵׁרָה, וְאִם אֵין מִשְׁרְטָטַת כְּלָל פְּסוּלָה אֲפִלּוּ בִּדְיֵעֲבַד: **ב [בשו״ע] אוֹ שֶׁכָּתְבָהּ כּוּתִי כו׳.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב, וְעַיִן בְּפְרִי חָדָשׁ (ס״ב) שֶׁכָּתַב, דְּכָתַב בִּשְׂמאל כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד אַף דִּבְתִפִלִּין פְּסוּל. וּבְבֶרְכֵי יוֹסֵף (סק״ו) לְמַד מִזֶּה, דְּאִם כְּתָבָהּ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה, וּבְשִׁיוּרֵי בְּרָכָה שָׁם (סק״ב) הֵבִיא רְאָיָה מִדְּמַיְיתֵי הַסַּמַ״ג (הל׳ מגילה) דְּאָיָה לְעִנְיַן עִבּוּד לִשְׁמָהּ מִמְּגִלָּה הַכְּתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים דְּיָצָא (יט״ו), וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין לְעִנְיַן כְּתִיבַת אִשָּׁה דְּכְשֵׁרָה לִכְתִיבַת נְבִיאִים וּכְתוּבִים כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּגִטִּין דף (מ״ד) [מ״ה] (ע״כ ד״ה כל שישנו). וְעַיִן בְּחֶמְדַּת צְבִי סִימָן (צ״א) [צ״ז] מַה שֶּׁכָּתַב לְתָרֵץ קַשְׁיַת הָרַבִּי אֱלִיהוּ מִזְרָחִי (בראור לסמ״ג שם ד״ה מדקרינן) לְעִנְיַן שְׁרָטוּט, דִּשְׁרָטוּט שְׁאנִי דְּהָא חֲזִי לֵיהּ דִּלְא מְשָׁרְטָט כו׳, וּלְעִנְיַן כְּתִיבַת אִשָּׁה לֹא שַׁיָּךְ זֶה, וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ב) הֵבִיא דִּבְסֵפֶר מַעֲשֶׂה רוֹקֵחַ הִלְכוֹת מְגִלָּה (פ״א ה״א ד״ה ומחנכים) פּוֹסֵל מְגִלָּה שֶׁכָּתְבָהּ אִשָּׁה אוֹ קָטָן, וּמַחֲזִיק בְּרָכָה דָּחָה רְאָיוֹתָיו, וְגַם כָּתַב דִּבְסֵפֶר מַטֶּה יְהוּדָה (סק״ד) כָּתַב לְהַכְשִׁיר בִּכְתַב בִּשְׂמאל אוֹ קָטָן שֶׁכָּתַב, עַיִן שָׁם. אַף מַה שֶּׁכָּתַב לִדְחוֹת רְאָיַת הַסֵּפֶר מַעֲשֶׂה רוֹקֵחַ מִסֵּפֶר הַתְּרוּמוֹת (הל׳ תפילין סי׳ רה) שֶׁהֵבִיא הַבַּיִת יוֹסֵף ל״ב סִימָן (ד״ה וצריך שיכתוב בימינו) וְנִדְחַק בָּזֶה, עַיִן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בֵּיצִד אֶפְרִים (ס״ב) בְּגִלְיוֹן הַפְּרִי חָדָשׁ שֶׁהֵבַאתִי מִסֵּפֶר הַתְּרוּמוֹת גַּם כֵּן, וְהָרוֹאֶה יִרְאֶה שֶׁאֵין לִדְחוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּחַזִּיק בְּרָכָה. וְנִרְאֶה דְּגַם הַפְּרִי חָדָשׁ אֲפָשֵׁר דְּלֹא מִכְשִׁיר אֶלָּא בְּדִיעֲבַד שֶׁכְּבָר קָרָא בָּהּ, אֲבָל לֹא לְקָרוֹא לְכַתְּחִלָּה, וְנִרְאֶה דְּאִם יֵשׁ לְמִצֹּא אַחֶרֶת בְּקֵל יִקְרָא שְׁנִית בְּלֹא בְּרָכָה, וְהוּא הַדִּין בִּכְתִיבַת אִשָּׁה אוֹ קָטָן: **[ג] הֶקֵּף.** וְעַיִן בְּרִכֵּי יוֹסֵף (סק״ד) בְּשֵׁם בַּעַל (כְּתָר) [בַּתִּי] כְּתַב, כָּל שֶׁיֵּשׁ בַּיְרִיעָה לִכְתֹּב שְׁלֹשָׁה דַּפִּים אַף אִם לֹא נִכְתֹּב אֶלָּא דַּף אֶחָד כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד בְּסֵפֶר תּוֹרָה וְכָל שֶׁכֵּן בְּמְגִלָּה, עַיִן שָׁם וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן תר״ע סק״ג, וְעַיִן בְּסֵנְהֶדְרִין דַּף ק׳ (ע״א) כִּי מְטוּ מְגִלַּת אֶסְתֵּר אָמְרִי הָא לָא בְּעֵי מִטְפַּחַת עַיִן שָׁם, וּבְמוֹר וּקְצִיעָה כָּתַב בְּעֵי מִטְפַּחַת פְּשׁוּט בְּחֵלֶק דַּף (כ׳) [ק׳] עַיִן שָׁם, וּבְאֶמֶת הוּא בַּשׂ״ס לְהֶפֶךְ. רַק

א לְשׁוֹן רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ב׳ (ה״ט), מִמִּשְׁנָה מְגִלָּה י״ז (ע״א). **ב** בְּמִשְׁנָה (שם) תָּנַן בְּקִנְקַנְתּוֹם פְּסוּלָה. וְהָרַב הַמַּגִּיד כָּתַב שָׁם וְיָדַע שֶׁבְּקִנְקַנְתּוֹם פְּסוּלָה וּבְמֵימְיו כְּשֵׁרָה כו׳, וְעַיִן בְּתוֹסְפוֹת שָׁם י״ח (ע״ב ד״ה קנקנתום). **ג** שָׁם בְּמִשְׁנָה. **ד** מִימְרָא דְּרַבִּי תַּנְחוּם וְאָמְרֵי לָהּ רַב אַשִׁי שָׁם ט״ז (ע״ב). **ה** טור בְּשֵׁם רַמְבַּ״ם (שם). **ו** שָׁם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם. **ז** מִשְׁנָה שָׁם י״ז (ע״א) בְּדִמְפָרֵשׁ שָׁם י״ט (ע״א). **ח** טור בְּשֵׁם רַמְבַּ״ם (שם). **ט** שָׁם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם (שם).

בְּאֵר הַיטֵב

רפ״ז דַּאֲפִלּוּ בַּיִת סָמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְחַלּוֹנוֹתָיו פְּתוּחִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲפִלּוּ הָכִי יַלְדָּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת מִשּׁוּם פַּרְסוּמֵי נִיסָּא, עַיִן שָׁם:

א (ג) **שְׁרָטוּט.** וְדֵי בִּשְׁרָטוּט שִׁיטָה רִאשׁוֹנָה שֶׁהַסּוֹפְרִים לְיַשֵּׁר אַחַר כָּךְ. לְבוּשׁ (ס״ב), מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). וּבִתְשׁוּבַת חֶכֶם צְבִי סִימָן צ״ז חוֹלֵק וְכָתַב לַהֲלָכָה וּלְמַעֲשֶׂה מְגִלָּה צְרִיכָה שְׁרָטוּט בְּכָל הַשּׁוּרוֹת, עַיִן שָׁם. וְחֵק תּוֹכוֹת פְּסוּל בָּהּ, כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט בד״ה יש מי שאומר) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ג) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ.** וְכֵן פָּסַק (רַמְ״א) סִימָן (ר״מ מינץ) ס״א (השלישי): **ב** (ג) **הֶקֵּף.** וְהוּא הַדִּין לְכָל דָּבָר, וְלָכֵן בְּצַי שֶׁיְּהֵא שִׁיטוֹתֶיהָ שָׁוִים, מָגֵן אַבְרָהָם עַיִן שָׁם (סק״ג). וְעַיִן בְּתְשׁוּבַת מַהֲרַ״ם מִינְץ (שם) וּבִכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) מִדִּין כְּתִיבַת הַמְּגִלָּה:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו״ע] אֵין כּוֹתְבִין כו׳. עַיִן בְּבֶרְכֵי יוֹסֵף (סק״א) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם מַהֲרַ״מ פְּרוֹבִנְצִיָאל בְּתְשׁוּבַת כְּתָב יָדוֹ (סי׳ עג) כָּתַב, בְּמַעֲשֶׂה שֶׁהִדְפִּיסוּ מְגִלּוֹת עַל (כְּתָב) [קְלָף], וְהִצְרִיכוּ גְּנִיזָה דִּפְסוּלִים מִשּׁוּם חַק תּוֹכוֹת וְדִילְמָא אָתֵי לְמִטְעֵי לְהַכְשִׁירָם, אֲבָל בְּנִיר לֹא אָתֵי לְמִטְעֵי עַיִן שָׁם. וְעַיִן פְּרִי חָדָשׁ (ס״ב) דְּאִם דִּפּוּסָהּ רַבָּה פְּסוּלָה, אֲבָל כְּתוּבָה רַבָּה כָּשֵׁר, וּדְלָא כְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט ספ״ג) כו׳. וְעַיִן בְּסֵפֶר קִרְקֵן נְתַנְאֵל (פרק ב סי׳ א סק״א) שֶׁהִשִּׂיג עָלָיו, דְּמִדְּמֵי לְהַשְׁמִיט הַסּוֹפֵר כו׳, דְּזֶה אֵינוֹ דִּנְכְתָּב שֶׁלֹּא כַּהֶגֶן גֶּרַע כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַשִׁ״י דַּף ט (הר״ד בתוס׳ ד״ה בשלמה). וְהַבֶּרְכֵי יוֹסֵף הִלְּיץ בְּעַד הַפֵּרוּשׁ דְּדַעְתּוֹ דְּהַתּוֹסְפוֹת (שם) פְּלִיגִי עַל רַשִׁ״י בָּזֶה עַיִן שָׁם. וּלְעִנְיַן דִּפּוּס אִם הוּא חֵק תּוֹכוֹת, דַּעַת כַּמָּה תְּשׁוּבוֹת שֶׁהֵם נְדוֹן כִּכְתִיבָה, וְעַיִן לְעֵיל סִימָן רפ״ד (ט״ז סק״ב, מגן אברהם ריש הסימן) וּבְיוֹרֶה דֵּעָה הִלְכוֹת סֵפֶר תּוֹרָה (ט״ז סי׳ רע״א סק״ח). וְעַיִן בְּתַשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן ח׳ דְּמְגִלָּה בְּכָתְב מָאשִׁיךְ (וְהוּא מִשִּׁיטָא שֶׁלָּנוּ) פְּסוּלָה, וְהֶבִיאוֹ בְּכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שכנה״ג הגה״ט סק״א), וְתָמַהּ (שם סק״ב) עַל הַפּוֹסְקִים שֶׁהִשְׁמִיטוּ מִמִּשְׁנָתֵנוּ דְּתָנֵי עַד שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה אֲשׁוּרִית, עַיִן שָׁם, וְקִצַּרְתִּי כָּאן: **[א] שְׁרָטוּט.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב כו׳. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַחֶכֶם צְבִי (סי׳ צז) עַיִן בְּרִכֵּי יוֹסֵף (סק״ח) שֶׁכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שו״ת סי׳ נד) כָּתַב דְּהַחֲרֵד עַל דְּבַר ה׳ יַחֲזֹר אַחַר מִשְׁרְטָטַת שִׁיטָה רִאשׁוֹנָה בִּדְיֵעֲבַד כְּשֵׁרָה, וְאִם אֵין מִשְׁרְטָטַת כְּלָל פְּסוּלָה אֲפִלּוּ בִּדְיֵעֲבַד: **ב [בשו״ע] אוֹ שֶׁכָּתְבָהּ כּוּתִי כו׳.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב, וְעַיִן בְּפְרִי חָדָשׁ (ס״ב) שֶׁכָּתַב, דְּכָתַב בִּשְׂמאל כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד אַף דִּבְתִפִלִּין פְּסוּל. וּבְבֶרְכֵי יוֹסֵף (סק״ו) לָמַד מִזֶּה, דְּאִם כְּתָבָהּ אִשָּׁה כְּשֵׁרָה, וּבְשִׁיוּרֵי בְּרָכָה שָׁם (סק״ב) הֵבִיא רְאָיָה מִדְּמַיְיתֵי הַסַּמַ״ג (הל׳ מגילה) דְּאָיָה לְעִנְיַן עִבּוּד לִשְׁמָהּ מִמְּגִלָּה הַכְּתוּבָה בֵּין הַכְּתוּבִים דְּיָצָא (יט״ו), וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין לְעִנְיַן כְּתִיבַת אִשָּׁה דִּכְשֵׁרָה לִכְתִיבַת נְבִיאִים וּכְתוּבִים כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּגִטִּין דף (מ״ד) [מ״ה] (ע״כ ד״ה כל שישנו). וְעַיִן בְּחֶמְדַּת צְבִי סִימָן (צ״א) [צ״ז] מַה שֶּׁכָּתַב לְתָרֵץ קַשְׁיַת הָרַבִּי אֱלִיהוּ מִזְרָחִי (בראור לסמ״ג שם ד״ה מדקרינן) לְעִנְיַן שְׁרָטוּט, דִּשְׁרָטוּט שְׁאנִי דְּהָא חֲזִי לֵיהּ דִּלְא מְשָׁרְטָט כו׳, וּלְעִנְיַן כְּתִיבַת אִשָּׁה לֹא שַׁיָּךְ זֶה, וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ב) הֵבִיא דִּבְסֵפֶר מַעֲשֶׂה רוֹקֵחַ הִלְכוֹת מְגִלָּה (פ״א ה״א ד״ה ומחנכים) פּוֹסֵל מְגִלָּה שֶׁכָּתְבָהּ אִשָּׁה אוֹ קָטָן, וּמַחֲזִיק בְּרָכָה דָּחָה רְאָיוֹתָיו, וְגַם כָּתַב דִּבְסֵפֶר מַטֶּה יְהוּדָה (סק״ד) כָּתַב לְהַכְשִׁיר בִּכְתַב בִּשְׂמאל אוֹ קָטָן שֶׁכָּתַב, עַיִן שָׁם. אַף מַה שֶּׁכָּתַב לִדְחוֹת רְאָיַת הַסֵּפֶר מַעֲשֶׂה רוֹקֵחַ מִסֵּפֶר הַתְּרוּמוֹת (הל׳ תפילין סי׳ רה) שֶׁהֵבִיא הַבַּיִת יוֹסֵף ל״ב סִימָן (ד״ה וצריך שיכתוב בימינו) וְנִדְחַק בָּזֶה, עַיִן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בֵּיצִד אֶפְרִים (ס״ב) בְּגִלְיוֹן הַפְּרִי חָדָשׁ שֶׁהֵבַאתִי מִסֵּפֶר הַתְּרוּמוֹת גַּם כֵּן, וְהָרוֹאֶה יִרְאֶה שֶׁאֵין לִדְחוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּחַזִּיק בְּרָכָה. וְנִרְאֶה דְּגַם הַפְּרִי חָדָשׁ אֲפָשֵׁר דְּלֹא מִכְשִׁיר אֶלָּא בְּדִיעֲבַד שֶׁכְּבָר קָרָא בָּהּ, אֲבָל לֹא לְקָרוֹא לְכַתְּחִלָּה, וְנִרְאֶה דְּאִם יֵשׁ לְמִצֹּא אַחֶרֶת בְּקֵל יִקְרָא שְׁנִית בְּלֹא בְּרָכָה, וְהוּא הַדִּין בִּכְתִיבַת אִשָּׁה אוֹ קָטָן: **[ג] הֶקֵּף.** וְעַיִן בְּרִכֵּי יוֹסֵף (סק״ד) בְּשֵׁם בַּעַל (כְּתָר) [בַּתִּי] כְּתַב, כָּל שֶׁיֵּשׁ בַּיְרִיעָה לִכְתֹּב שְׁלֹשָׁה דַּפִּים אַף אִם לֹא נִכְתֹּב אֶלָּא דַּף אֶחָד כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד בְּסֵפֶר תּוֹרָה וְכָל שֶׁכֵּן בְּמְגִלָּה, עַיִן שָׁם וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן תר״ע סק״ג, וְעַיִן בְּסֵנְהֶדְרִין דַּף ק׳ (ע״א) כִּי מְטוּ מְגִלַּת אֶסְתֵּר אָמְרִי הָא לָא בְּעֵי מִטְפַּחַת עַיִן שָׁם, וּבְמוֹר וּקְצִיעָה כָּתַב בְּעֵי מִטְפַּחַת פְּשׁוּט בְּחֵלֶק דַּף (כ׳) [ק׳] עַיִן שָׁם, וּבְאֶמֶת הוּא בַּשׂ״ס לְהֶפֶךְ. רַק

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָרַב קָטָנִים, מַשְׁמַע דְּסִבְרָא לֵיהּ דִּקְטַנִּים בְּנֵדַאי אֵין מִצְטָרְפִין לַעֲשָׂרָה, דְּלָאו בְּנֵי חִיּוּבָא נִינְהוּ וְחִיּוּבָן הוּא רַק מִטַּעַם חִנּוּךְ: **(סד) לְכַתְּחִלָּה בְּיָחִיד.** דְּהַנַּס כְּבָר נִתְפָּרְסֵם וְלֵיכָּא רַק מִשּׁוּם בָּרְכָ עָם (סה) לֹא מַטְרְחִינַן לֵיהּ לְמִכְנַף עֲשָׂרָה. וְהָא דְּקָיְמָא לָן דְּאַף אִם יֵשׁ לוֹ מְנָיָן בְּבֵיתוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי מְבַטְּלִין תַּלְמוּד תּוֹרָה וַעֲבוֹדָה לַיְלָךְ וְלִקְרוֹת בְּצִבּוּר מִשּׁוּם בְּרָכ עָם, הָתָם הָלָא הַצִּבּוּר מְזֻמָּן לְפָנָיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא לַעֲשׂוֹת צִבּוּר אֵינוֹ מְחֻיָּב. וְעַיִן בְּיֵד אֶפְרַיִם שֶׁכָּתַב דְּדִין זֶה שֶׁהֵבִיא הָרַמ״א בְּשֵׁם אַרְחוֹת חַיִּים אֵינוֹ מְסֻכָּם לִשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים, וְלָכֵן אַף בִּכְהַאי גַּוְנָא יְהַדֵּר אַחַר עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים: **(סה) וּכְשֶׁהַיָּחִיד קוֹרֵא אוֹתָהּ.** הֵיכָא בְּמָקוֹם (סה) דְּאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְקַבֵּץ עֲשָׂרָה, אוֹ בְּגַוְנָא דְּצַיֵּר הָרַמ״א מִקֹּדֶם: **(סו) בִּזְמַנָּהּ.** לְאֲפוּקֵי אִם קוֹרֵא הַיָּחִיד אוֹתָהּ שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ כְּגוֹן כְּרַכִּין הַמְּקֻפִּין חוֹמָה דְּמִתְרַמֵּי לְהוּ בְּכָתְב יָד, כָּל שֶׁיֵּשׁ בַּיְרִיעָה לִכְתֹּב שְׁלֹשָׁה דַּפִּים אַף אִם לֹא נִכְתֹּב אֶלָּא דַּף אֶחָד כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד בְּסֵפֶר תּוֹרָה וְכָל שֶׁכֵּן בְּמְגִלָּה, עַיִן שָׁם וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן תר״ע סק״ג, וְעַיִן בְּסֵנְהֶדְרִין דַּף ק׳ (ע״א) כִּי מְטוּ מְגִלַּת אֶסְתֵּר אָמְרִי הָא לָא בְּעֵי מִטְפַּחַת עַיִן שָׁם, וּבְמוֹר וּקְצִיעָה כָּתַב בְּעֵי מִטְפַּחַת פְּשׁוּט בְּחֵלֶק דַּף (כ׳) [ק׳] עַיִן שָׁם, וּבְאֶמֶת הוּא בַּשׂ״ס לְהֶפֶךְ. רַק

בְּאוּר הֲלָכָה

אָנוּ צְרִיכִין לְעִקַּר סְבָרָתוֹ, וּלְפִי זֶה גַּם מְשׁוּם פְּרִסוּמֵי נִיסָּא מְחֻיָּב לֵילֵךְ לְשָׁם. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א שֶׁרָמַז לְדָבָרֵינוּ אֲלָה הָאַחֲרוֹנִים בְּמִלּוֹתָיו הַקְּצָרוֹת, וְגַם הוּא סְבָרָת לֵיהּ סְבָרַת הָרַ״ן לְהַחַשׁ.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(סד) וְלֵעֵיל מֵירֵי שֶׁהוּא דַּר בְּמָקוֹם דְּלֵיכָּא צִבּוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת לִקְרִיאָה, אִי נַמִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִקְרוֹת קֹדֶם שֶׁמִּתְכַּנְּסִין הַצִּבּוּר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת: (סה) לְבוּשׁ: **א** (ג) כָּל הָאַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּלְבוּשׁ (ס״ב): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ג) פְּרִי חָדָשׁ (ס״ב): (ד) **וּבְדִיעֲבַד יֵשׁ לְהַתִּיר** [פְּרִי חָדָשׁ], **וְאִם אֵין מְגִלָּה אַחֶרֶת רַק זוֹ אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה יִקְרָא בָּהּ, וְטוֹב שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עָלֶיהָ** [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב)]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הָאוֹתִיּוֹת בְּצוּרָתָן וּבַחֲסֵרוֹת וְיִתֵּרוֹת. הגה: * גַּם צָרִיךְ לִכְתְּבָהּ (ט) מִן הַכָּתָב (ר"ן (ה: ד"ה היכי דמי)), (י) וּלְהוֹצִיא (ז) כָּל תֵּבָה מִפִּיו קֹדֶם שֶׁיִּכְתְּבֶנָּה, (יא) כְּמוֹ בְּסֵפֶר תּוֹרָה ((מהרי"ק) [מהרי"ל] (הל' פורים)). וְעוֹשִׂין כָּל פָּרָשִׁיּוֹתֶיהָ (יב) סְתוּמוֹת, וְאִם עָשָׂאָן (יג) פְּתוּחוֹת, (ה) [ה] פְּסוּלָה (הגהות מיימוני פרק ב' (פוסקי מהרא"י סימן (צ"ג) [כ"ג]). (יד) וּבְדִיעֲבַד אֵין לִפְסֹל מְגִלָּה מְשׁוּם חֲסֵרוֹת וְיִתֵּרוֹת, דְּלֹא גָּרַע מֵהַשְׁמִיט בָּהּ הַסּוֹפֵר אוֹתִיּוֹת דְּכֹשֵׁרָה (הגהות מיימוני פרק ב' (פוסקי מהרא"י סימן (צ"ג) [כ"ג]). ואור זרוע (סי' שנג)), כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן תר"צ סָעִיף ג'. וּצְרִיכָה עַמּוּד בְּסוֹפָהּ וְחָלָק בְּרֹאשָׁהּ כְּדֵי לְהַקִּיפָהּ בּוֹ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצְּרִיכָה תָּגִין, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה. הגה: וְנֶהֱגוּ לְתִיגָהּ, (טו) גַּם נָהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת לָהּ עַמּוּד (טז) כְּלָל בְּסוֹפָהּ (מהרי"ל (שם)): ג מַעֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן צְרִיכָה לְכָתְבָהּ כְּשִׁירָה, וְלֹא שְׁחָלָק עַל גַּבֵּי כְּתָב, אֶלָּא (יז) מַנִּיחַ חָלָק בֵּין כְּתָב לִכְתָב, וְאִם לֹא עָשָׂה כֵּן, פְּסוּלָה: ד צְרִיכָה (יח) [ז] לְהַאֲרִיךְ בְּוָי"ו דְּוַיְזָתָא' (בְּכִתְיבָתָהּ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁצְּרִיכָה (יט) בְּקָרְיֵאתָהּ) (ר"ן (ד. ד"ה ת"ר) בשם הרא"ש (פ"פ סי' ט) ומהרי"ל (שם) ובית יוסף (ד"ה ולכתך) בשם ארחות חיים (פוס יח)). עְצָרִיךְ לִכְתֹּב 'אִישׁ' בְּרֹאשׁ (ו) [ז] דַּפָּא, (כ) 'וְאֶת' בְּסוֹפָהּ: ה פִּאִם תִּפְרָה בְּחוּטֵי פִּשְׁתָּן פְּסוּלָה: ו צְאִם הִטִּיל

י מִבְּרַיְיתָא דְּבָבָא בְּתְרָא י"ג (ע"ב) וּכְגִרְסַת הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה ועושה) וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר הַתְּרוּמָה (הל' ס"ת סי' רב) וְהָרא"ש בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה פֶּרֶק ג' דְּמַסֶּכֶת יָדַיִם (מ"ד) אֲפִלּוּ לְפִי מָה שֶׁכָּתַב שָׁם לְקַיֵּם גִּרְסַת הַסְּפָרִים.

כ טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם.

ל שָׁם בְּשֵׁם בַּעַל הַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת. מ מִימְרָא דְּרַבָּנָן שׁוֹלָא שָׁם (מגילה) ט"ז (ע"ב). נ טוּר בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"ג ה"ז). ס מִימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן שָׁם. ע טוּר בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (שם). פ מִימְרָא דְּרַב שָׁם י"ט (ע"א). צ שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּשָׁאֵילַת יַעְבֵּ"ץ (ח"ב סי' קנ) כָּתַב דְּקַשְׁיָא לֵיהּ דְּמַהֵיכִי תֵּיתֵי נָאֵמַר דְּלָא בְּעֵי, דְּהָא מְטַמְּאָה הַיָּדַיִם וְעִקַּר הַשַּׁעַם דְּטָמְאַת יָדַיִם מְשׁוּם דְּרַבִּי פִּדְיָנָךְ (מגילה לב.) שֶׁלֹּא יֹאחֲזוּם עֲרֵמִים בְּלֹא מְטַפְּחַת, וְאֶפְשָׁר דְּמַהֲאי טַעְמָא קָפִיד עֲלֵיהוּ רַב יְהוּדָה (סנהדרין שם) לְמֵימְרָא דְּלֵיתָא אֶלָּא בְּבָעֵי מְטַפְּחַת כוּ'. עַיֵּן שָׁם. וְאֵין הַמְּנָהָג כִּדְבָרָיו, וְאֵין נִזְהָרִים כְּלָל מִלֹּקַח הַמְּגִלָּה בְּלֹא מְטַפְּחַת, וְהֵינוּ (בְּפִשִׁיטוּת) [בְּפִשִׁיטוּת] דִּבְרֵי הַשַּׁ"ס דִּלְעִנְיַן זֶה דִּנְקָרֵאת אַגָּרַת, בְּלֹא מְטַפְּחַת סַגִּי לָהּ, וְאַף עַל גַּב דִּנְקָרֵאת סֵפֶר, הֵינוּ לְעִנְיַן הַדְּבָרִים שֶׁהֵם הֶכְשֵׁר הַכְתִּיבָה כְּגוֹן שְׁרִטּוּט וְהֶקֵּף הַגְּוִיל, אֲבָל בִּדְבָרִים שֶׁאַחַר הַכְתִּיבָה כְּאַגֶּרֶת דָּמֵי, וְאַף עַל גַּב שֶׁמִּשְׁפָּחָה הַיָּדַיִם נִטְלַת עֲרֵמָה כְּמוֹ תְּפִלִּין. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן קמ"ז (סק"א) שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁיֵּשׁ לְזַהֵר בְּמְגִלָּה שֶׁנִּכְתְּבָה כְּדִינָהּ. וּבְפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק א' סִימָן ע"ו כָּתַב שֶׁאֵין הָעוֹלָם נִזְהָרִים וְהֵבִיא שָׁם מִשַּׁ"ס דְּסַנְהֶדְרִין, וְכֵן (בְּשִׁבּוּלֵי) [בְּשֵׁם] יַעְקֹב (ח"א) סִימָן י"א דְּדַעְתּוֹ לְהַתִּיר אַף בְּמְגִלָּה, עַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁמֵּהַאי טַעְמָא תִּקְנוּ[ן] (ב"ב יד.) שֶׁנֵּי עַמּוּדִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לֶאֱחֹז עֹרֶם מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּתָבֵי קֹדֶשׁ, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן קמ"ז (סק"א) דְּמִפָּרֵשׁ מַה שֶּׁכָּתַב בַּהֶגֵּ"ה שָׁם שֶׁכָּתַב שֶׁמֵּהַאי טַעְמָא תִּקְנוּ[ן] וְטוֹב לְהַחְמִיר אִם לֹא נָטַל יָדָיו, דְּקַאֵי אִמְּגִלָּה וַאֲפִלּוּ בְּסֹתָם יָדַיִם, וּבִירוּשַׁ שְׁמַטְּפוֹת יֵשׁ לְהַחְמִיר אַף בְּשֶׁאֵר כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ, עַיֵּן שָׁם. וְהָעוֹלָם אֵין נִזְהָרִים לְטֹל סְתָם יָדַיִם קֹדֶם נְטִילַת הַמְּגִלָּה בְּיָדַיִם, וְטוֹב לְהַחְמִיר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה: **[ה] פְּסוּלָה.** עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר ו' (סכ"ג) וּבְפִתְחֵי שְׁעָרִים שָׁם. וּמֵה שֶּׁכָּתוּב בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) תְּשׁוּבַת רַמ"א הוּא טָעוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר רַבִּי מֹשֶׁה מִינְץ וְהוּא תְּשׁוּבַת מַהֲרַ"מ מִינְץ, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם (בשערי אפרים) עַל דִּבְרֵי הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) בָּזֶה: **ד [ז] לְהַאֲרִיךְ.** עַיֵּן בַּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשֵׁם יַעְקֹב חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן נ"ד, בְּדִין מְגִלָּה אַחַת שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בָּהּ תֵּבַת לֵיהוֹדִים בְּתוֹסָפֶת ה"י בֵּין י"ו לְדָלֶ"ת כו', וְהַבְּאתִי הַדְּבָרִים בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר ו' סָעִיף נ"ב, עַיֵּן שָׁם וּבִפְתְחֵי שְׁעָרִים אֵיךְ יֵשׁ לְנָהֹג בָּזֶה. וְעַיֵּן שָׁם סָעִיף נ"א תִּקּוּן מְגִלָּה לְתוֹעֶלֶת הַסּוֹפְרִים עַל פִּי סֵדֶר א' ב': **[ז] דַּפָּא.** עַיֵּן בַּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּסִפְרֵי שו"ת בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן (ע"ב) [ע'] בְּאֲרִיכוּת בְּעִנְיַן זֶה, וּבְעִנְיַן מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לִכְתֹּב עֶשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן

בַּאֵר הַיטֵב

(ז) **כָּל תֵּבָה.** צָרִיךְ עִיּוּן דִּבְסִימָן ל"ב סָעִיף ל"א כָּתַב דְּדַוְקָא אִם כּוֹתֵב עַל פֶּה מִגָּן אַבְרָהָם (סק"ד) צָרִיךְ לְהוֹצִיא מִפִּיו וּמִגְלָה אָסוּר לִכְתֹּב עַל פֶּה. עַיֵּן שָׁם: (ה) **פְּסוּלָה.** בִּתְשׁוּבַת רַמ"א סִימָן י"ב דִּין ה' (ע"ש שערי תשובה) מְפֻקְפָּק עַל זֶה, וְלָכֵן נִרְאֶה לִי דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו בְּשָׁעַת הַדְּחָק, מִגָּן אַבְרָהָם (סק"ה): **ד (ו) לְהַאֲרִיךְ.** וְכָל אֵלּוּ כְּשֵׁר בְּדִיעֲבַד, מִגָּן אַבְרָהָם (סק"ו) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּגִנַּת וְרָדִים חֵלֶק אֹרַח חַיִּים כְּלָל ד' סִימָן י"ב. (וְעַיֵּן בְּסֵפֶר אֵלְיָהוּ רַבָּה (סק"ט) כָּל תְּקוּנֵי הַמְּגִלָּה בְּעִנְיַן חֲסֵרוֹת וְיִתֵּרוֹת הַכֹּל עַל נְכוֹנָן): (ז) **דַּפָּא.** עַיֵּן בְּשִׁעֲרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה בְּהַגָּהַת בֵּית יוֹסֵף אוֹת (ז') [ח'], וּבְאוֹת (ט') [י'] כָּתַב דְּמַעֲשֶׂה בָּא לְפָנָיו

בֵּאוּר הַלָּכָה

ב * **גַּם צָרִיךְ לִכְתְּבָהּ מִן הַכָּתָב.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ט) מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ לְעִנְיַן דִּיעֲבַד, וְהוּא בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ב) בְּשֵׁם הָרַ"ן (ה: ד"ה היכי דמי), וּמַה שֶּׁלֹּא הֵבִיא הָרַמְ"א זֹאת בְּהַגָּ"ה נִרְאֶה מְשׁוּם דְּלֹא בְּרִירָא לֵיהּ דָּבָר זֶה, וּרְאִיתִּי מִן הִירוּשַׁלְמִי (פ"ד ה"א) יֵשׁ לְדַחוֹת בְּפִשִׁיטוּת, דְּהַנָּה הִירוּשַׁלְמִי תַּרְץ שְׁנֵי תֵּרוּצִים עַל הָא דְּרַבִּי מֵאִיר, אֶחָד שָׁעַת הַדְּחָק שְׁאנִי, וְאֶחָד דְּרַבִּי מֵאִיר כְּתַב שְׁנֵי מְגִלּוֹת וְהָרִאשׁוֹנָה גָּנְזוּ, וּמִדְּגָנְזוּ שָׁמַע מִינַּהּ דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אֵין לִקְרוֹת בָּהּ. אֲבָל הַבַּבְלִי (יח:) תֵּרַץ רַק שָׁעַת הַדְּחָק שְׁאנִי, וְנוֹכֵל לוֹמַר בְּפִשִׁיטוּת דְּכְשָׁעַת הַדְּחָק הֻתַּר רַבִּי מֵאִיר לְעַצְמוֹ לִכְתְּבָהּ וְלִקְרוֹת בָּהּ לְכַתְּחִלָּה, וְשֶׁלֹּא בְּשָׁעַת הַדְּחָק לֹא הָיָה מַתִּיר לְעַצְמוֹ, אֲכָל בְּדִיעֲבַד אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת הַדְּחָק אֵין לִקְרוֹת בָּהּ וְאֵין צָרִיךְ לִגְנוֹז. וְדַע עוֹד, דְּמַה שֶּׁכָּתַב לִכְתֹּב מִן הַכָּתָב, הוּא אֲפִלּוּ אִם הָיְתָה שִׁגּוּרָה הֵיטֵב עַל פִּיו, וּמַה שֶּׁהִתִּירוּ לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב (יד) **וּבְדִיעֲבַד.** פֵּרוּשׁ שֶׁכְּבָר (י) קָרָא בָּהּ. וּכְשֶׁאֵין לוֹ מְגִלָּה אַחֶרֶת, יוֹכַל לִקְרוֹת בָּהּ (יא) לְכַתְּחִלָּה: (יב) חָלָק בְּרֹאשָׁהּ מַנִּיחִין, וְגוֹלֵל מִסּוֹפוֹ לִתְחִלָּתוֹ: (טז) **כְּלָל.** וְהַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ מְפֻקְפָּק עַל זֶה מְאֹד: **ג** (יז) **מַנִּיחַ חָלָק.** כְּפֹלַיִם מִן (יג) הַכָּתָב: (יב) **סְתוּמוֹת.** דִּנְקָרָא אַגֶּרֶת. (יג) **פְּתוּחוֹת פְּסוּלָה.** בִּתְשׁוּבַת רַבִּי מֹשֶׁה מִינְץ סִימָן י"ב דִּין ה' מְפֻקְפָּק עַל זֶה, וְלָכֵן נִרְאֶה לִי דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו (ט) בְּשָׁעַת הַדְּחָק [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה)]: (יד) **וּבְדִיעֲבַד.** פֵּרוּשׁ שֶׁכְּבָר (י) קָרָא בָּהּ. וּכְשֶׁאֵין לוֹ מְגִלָּה אַחֶרֶת, יוֹכַל לִקְרוֹת בָּהּ (יא) לְכַתְּחִלָּה: (טו) **גַּם נָהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.** אֲבָל (יט) חָלָק בְּרֹאשָׁהּ מַנִּיחִין, וְגוֹלֵל מִסּוֹפוֹ לִתְחִלָּתוֹ: (טז) **כְּלָל.** וְהַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ מְפֻקְפָּק עַל זֶה מְאֹד: **ג** (יז) **מַנִּיחַ חָלָק.** כְּפֹלַיִם מִן (יג) הַכָּתָב: (יב) **סְתוּמוֹת.** דִּנְקָרָא אַגֶּרֶת. (יג) **פְּתוּחוֹת פְּסוּלָה.** בִּתְשׁוּבַת רַבִּי מֹשֶׁה מִינְץ סִימָן י"ב דִּין ה' מְפֻקְפָּק עַל זֶה, וְלָכֵן נִרְאֶה לִי דִּיֵּשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו (ט) בְּשָׁעַת הַדְּחָק [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה)]: (יד) **וּבְדִיעֲבַד.** פֵּרוּשׁ שֶׁכְּבָר (י) קָרָא בָּהּ. וּכְשֶׁאֵין לוֹ מְגִלָּה אַחֶרֶת, יוֹכַל לִקְרוֹת בָּהּ (יא) לְכַתְּחִלָּה: (טו) **גַּם נָהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.** אֲבָל (יט) חָלָק בְּרֹאשָׁהּ מַנִּיחִין, וְגוֹלֵל מִסּוֹפוֹ לִתְחִלָּתוֹ: (טז) **כְּלָל.** וְהַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ מְפֻקְפָּק עַל זֶה מְאֹד: **ג** (יז) **מַנִּיחַ חָלָק.** כְּפֹלַיִם מִן (יג) הַכָּתָב: **ד** (יח) **לְהַאֲרִיךְ בְּוָי"ו דְּוַיְזָתָא.** לְמִתַּח הַכָּפוּף וְתִהְיֶה כְּעֵין זְקוּפָה, לְרַמֵּז שֶׁנִּתְלוּ כֻּלָּם בְּזִקּוּפָה אַחַת: (יט) **בִּקְרִיאָתָהּ.** שֶׁלֹּא יַחְטֹף (טו) אוֹתָהּ: (כ) **וְאֶת בְּסוֹפָהּ.** פֵּרוּשׁ (טז) בְּסוֹף הַשִּׁיטָה, אֲבָל בְּסוֹף הַדַּף יִכְתֹּב תֵּבַת 'עֶשֶׂרֶת' [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ירושלמי)].

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ס) שִׁוִּים. שֶׁלֹּא יְצָאוּ שֶׁלֹּשׁ אוֹתִיּוֹת חוּץ לְשִׁיטָה: (ו) דְּרַכֵּי מֹשֶׁה (אות ב) בְּשֵׁם הָרַ"ן (ה: ד"ה היכי דמי), וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה גם): (ז) בֵּית יוֹסֵף לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב (ד"ה ושיקרא): (ס) הַסְּכֵמַת אַחֲרוֹנִים לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב סָעִיף ל"א עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קלו): (ע) **וּלְעִנְיַן בְּרָכָה מִסְתַּפֵּק הַפְּרִי מְגַדִּים** (א"א סק"ה), **וּלְבוּשֵׁי שְׁרָד מְצַדֵּד דְּיוּכַל לְבָרֵךְ,** דְּאַפִלּוּ עַל מְגִלָּה פְּסוּלָה גַּם כֵּן יֵשׁ דֵּעוֹת לְעִנְיַן בְּרָכָה, וְאִם כֵּן בָּזֶה הוּא כְּעֵין סָפֵק סְפֵקָא: (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (יא) שָׁם, **וְהֵינוּ אֲפִלּוּ בִּבְרָכָה:** (יב) לְבוּשֵׁי שְׁרָד: **ג** (יג) רַשַׁ"י (טוז: ד"ה לבינה): **ד** (יד) רַ"ן (ד. ד"ה ת"ר) וְהוּבָא בְּטֻ"ז (סק"ג). **וְעַכְשָׁו לֹא נָהֲגוּ כָּךְ, אֶלָּא כְּדַעַת הָאוֹמְרִים שֶׁהָיָה הַיּוּ"ו גְּדוֹלָה [וְהֵיא] מְאֻלֶּפֶת בְּיִתָא שֶׁל אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת,** כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרא"ש (פ"א סי' ט) [לְבוּשֵׁי שְׁרָד]: (מו) שָׁם **וְכֵן מַה שֶּׁכָּתַב אִישׁ בְּרֹאשׁ דְּפָא הֵיינוּ בְּרֹאשׁ הַשִּׁיטָה, אֲבָל אֵין צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּרֹאשׁ הַדַּף דַּוְקָא, וְיוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יִכְתֹּב בְּרֹאשׁ הַדַּף דְּעָל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מֻכְרָח לַעֲשׂוֹת אוֹתִיּוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁיַּחֲזִיק כָּל הָעְמוּד [דְּהָלֶה עֶשְׂרֶת צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּסוֹף הַדַּף], וְזֶהוּ שִׁבּוּשׁ דַּהֲלֶה לֹא נִמְסַר לָנוּ לִכְתֹּב עֶשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah